

รังสีวิทยาจุฬาฯ - ก้าวหน้านำสมอ

ประวัติของภาควิชารังสีวิทยา เริ่มนับได้ตั้งแต่ เมื่อมีการก่อตั้งโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาธิราชรุช พระมงคลกุฎเจ้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2457 ขณะนั้นได้มีเครื่องเอกซเรย์ เป็นเครื่องที่ใช้หลอดชนิด "Gas tube" ติดตั้งไว้ในห้องผ่าตัด โดยเป็น "แผ่นกไฟฟ้า และราดอุ่น" ในวันเปิดโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ นายพันตรีหลวงศักดิพลรักษ์ (เสก ธรรมสโตร) ซึ่งรังคด้านแห่งหัวหน้าแผ่นกอยู่ ก็ได้ฉายเอกซเรย์ถ่ายพระบาทสมเด็จ พระมงคลกุฎเจ้าอยู่หัวด้วย

ในปี พ.ศ. 2477 โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ได้เชิญ ศาสตราจารย์หลวงพิณพากย์พิทัยแก้ว ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ "แพทย์ผู้ตรวจทางแสงรัศมี" มาเป็นที่ปรึกษา กิตติมศักดิ์ และเรียกแผ่นกนี้ว่า "หมวดแสงรัศมี" ซึ่งท่านได้ปฏิบัติงานด้านนี้มาจนถึงปี พ.ศ. 2490

ในปี พ.ศ. 2482 ศาสตราจารย์แพทย์หญิง คุณตวน สุรวงศ์ บุนนาค ได้มายืนติดงานเป็นรังสีแพทย์ หลังจากได้ไปศึกษาวิชารังสีวิทยา ณ เมืองเบอร์ลิน ประเทศเยอรมัน ระหว่างนั้นได้มีการจัดข้อเครื่องเอกซเรย์ เพิ่มขึ้น เพื่อใช้ในการวินิจฉัยโรค และรักษาระบุคนั้น

ด้วยและได้มีเตียง "Bucky" เป็นเครื่องแรกในประเทศไทย

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2485 ได้มีพิธีเปิดตึก "อภันตรีปชา" ซึ่งสร้างขึ้นโดยเงินบริจาคจาก พระประยูรญาติ ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอภันตรีปชา พระราชธิดา ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นอาคารชั้นเดียว เป็นที่ทำการของหมวดแสงรัศมี ซึ่งได้ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานมาจนถึง พ.ศ. 2535 จึงได้รื้อถอน และสร้างเป็นอาคาร อภันตรีปชา ใหม่

ในปี พ.ศ. 2489 ได้มีโอกาสใช้เครื่องเอกซเรย์ ของແນກในการสืบสวนกรณีสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันนัมทิดล

ในปี พ.ศ. 2490 เมื่อเริ่มมีการก่อตั้ง คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ได้เปลี่ยนชื่อจาก "หมวดแสงรัศมี" มาเป็น "แผนกวิชารังสีวิทยา" และ ศาสตราจารย์แพทย์หญิง คุณตวน สุรวงศ์ บุนนาค ก็ได้เป็นอาจารย์สอนนักศึกษาแพทย์ตั้งแต่รุ่นแรก ในปี พ.ศ. 2495 ท่านได้รับทุนไปศึกษาต่อ ณ ประเทศไทยและเมริกา สอบได้ประกาศนียบัตรเป็นผู้เชี่ยวชาญทางรังสีวิทยา (Diplomate of the American Board of Radiology)

บูมแพทย์จุฬาฯ บีน์ เป็นบทความที่ร่วมรวมเรียนถึงประวัติเหตุการณ์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิถีทางการของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์แห่งนี้ จนเจริญรุ่งเรืองมาถึงปัจจุบัน บทความอาจไม่ได้บันทึกไว้ เรียงตามลำดับเหตุการณ์ หรือสมบูรณ์ครบถ้วน การกล่าวอ้างอิงถึงเฉพาะบางบุคคลก็มีได้หมายความว่า ท่านผู้มีคุณปการต่อคณะแพทยศาสตร์ อีกหลายท่านจะไม่ได้มีส่วนสำคัญ แต่เป็นการหยิบยกเพียงบางส่วนบางตอน ตามที่ผู้เรียนเรียงจะสนใจบันทึกเข้ามา เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ชาวแพทย์จุฬาฯ ได้ร่วมลึกซึ้งอนันต์ ในวาระที่คณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ ได้ถือกำเนิดมาจนครบ ๕๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๐ นี้

ตลอดจนบุคคลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดตั้ง คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นี้ จันเจริญรุ่งเรืองมาถึงปัจจุบัน บทความอาจไม่ได้บันทึกไว้ เรียงตามลำดับเหตุการณ์ หรือสมบูรณ์ครบถ้วน การกล่าวอ้างอิงถึงเฉพาะบางบุคคลก็มีได้หมายความว่า ท่านผู้มีคุณปการต่อคณะแพทยศาสตร์ อีกหลายท่านจะไม่ได้มีส่วนสำคัญ แต่เป็นการหยิบยกเพียงบางส่วนบางตอน ตามที่ผู้เรียนเรียงจะสนใจบันทึกเข้ามา เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ชาวแพทย์จุฬาฯ ได้ร่วมลึกซึ้งอนันต์ ในวาระที่คณะแพทยศาสตร์แห่งนี้ ได้ถือกำเนิดมาจนครบ ๕๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๐ นี้

ต่อมามีการแบ่งส่วนราชการใหม่ ก็เปลี่ยนไปเป็นภาควิชางานสุรัตน์ ตั้งกัดคณแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งก็พัฒนาจนมีการแบ่งเป็นสาขา 3 สาขา มีข้อมูลรายละเอียดดังต่อไปนี้

สาขาวังสุรัตน์วินิจฉัย ได้มีความเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาสร้างความรู้ และผลงานทางวิชาการมาตลอด โดยอาจกล่าวแบ่งออกเป็นระยะๆ ดังนี้

1. พ.ศ. 2490 - พ.ศ. 2512 ศาสตราจารย์แพทย์หญิงคุณเตวน สุรัตน์ บุนนาค เป็นหัวหน้าภาควิชา ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีการนำวิธีการตรวจทางเดินอาหาร โดยการทำ fluoroscope และถ่ายภาพรังสีด้วย spot film พร้อมกับวิธีการตรวจระบบหลอดเลือด โดยใช้สารทึบแสง และมีการทำ Percutaneous splenic portography เป็นแห่งแรกในประเทศไทย มีรายงานทางวิชาการและผลงานวิจัยทางรังสีวิทยาวินิจฉัยหลายรายงาน เช่น “Splenic portogram in liver abscess” รายงานเกี่ยวกับ Translumbar aortography ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 หลายเรื่อง นอกจากนี้มีการเริ่มทำ Percutaneous retrograde left ventricular angiography เป็นครั้งแรกในประเทศไทย โดยใช้เครื่องเอกซเรย์ร่วมกับเครื่องเปลี่ยนฟิล์มอย่างเร็วตามการดึงเวลา (rapid film changer AOT cut films) ได้เริ่มการตรวจ Lymphan-giography เป็นครั้งแรกในประเทศไทย

2. พ.ศ. 2512 - พ.ศ. 2522 ศาสตราจารย์แพทย์หญิงพิศมัย อร่ามศรี เป็นหัวหน้าภาควิชา ได้รับบริจาคเครื่องเอกซเรย์เพื่อใช้ทำ Angiography-bi-planes จากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน (พ.ศ. 2511) ผลงานทางวิชาการและการวิจัยมีการขยายออกไปทาง Neuroradiology และ Cardiovascular radiology เพิ่มขึ้น เช่น การศึกษารูปแบบของหลอดเลือดในไก่ในผู้ป่วย Leptospirosis และในกลุ่มผู้ป่วย Takayasu's disease การศึกษารูปแบบของหลอดเลือดที่ไปเลี้ยงสมองในโรคต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องการติดเชื้อ หรือฝืนสมอง เป็นต้น

3. พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2525 รองศาสตราจารย์นายแพทย์ศิลวัต อรรถจินดาเป็นหัวหน้าภาควิชา ระยะนี้มีการติดตั้งเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ และเครื่องอัลตร้าซาวด์เป็นเครื่องแรกของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และคณแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2524) นอกจากนี้ยังมีการติดตั้งเครื่อง Polytome สำหรับเอกซเรย์ Tomography (พ.ศ. 2526) เป็นเครื่องแรกในประเทศไทย เพื่อให้ได้ภาพรังสีที่ชัดเจนในระดับที่ต่างกันในระบบไดรรานบหนึ่ง ทำให้ผลงานทางวิชาการจากการตรวจด้วยเอกซเรย์คอมพิวเตอร์และ Tomography มีเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะการวินิจฉัยโรคทางสมอง ไขสันหลัง, ตา, โพรงจมูก, กล่องเสียงอวัยวะในทรวงอก และช่องท้องเป็นต้น การมีเครื่องอัลตร้าซาวด์เครื่องแรกทำให้มีการพัฒนาการการตรวจด้วยเครื่องดังกล่าว ทำให้การวินิจฉัยโรคของอวัยวะในช่องท้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเริ่มงาน “รังสีร่วมรักษา” เป็นครั้งแรก โดยการทำ Percutaneous transhepatic cholangiography และ Percutaneous transhepatic biliary drainage

4. พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2529 รองศาสตราจารย์นายแพทย์บุญเที่ยง ศิติสาร เป็นหัวหน้าภาควิชา มีการขยายงานด้านอัลตร้าซาวด์เพิ่มขึ้น หลังจากติดตั้งเครื่องเพิ่มขึ้นในตึกใหม่ คือตึกว่องวนนิช ชั้น 2 มีการก่อตั้งโรงเรียนรังสีเทคนิคโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์สภากาชาดไทย ทำให้มีการพัฒนาความรู้เรื่องเทคนิคการถ่ายภาพรังสี และเทคนิคการตรวจอื่น เพื่อให้ได้การวินิจฉัยที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อเป็นข้อมูลนำไปสอนนักศึกษาโรงเรียนรังสีเทคนิคซึ่งอาจารย์ภาควิชางานสุรัตน์ เป็นผู้รับผิดชอบอยู่เป็นส่วนใหญ่

5. พ.ศ. 2529 - พ.ศ. 2533 ศาสตราจารย์แพทย์หญิงมาคุณครอง โปษยะจินดาเป็นหัวหน้าภาควิชา ได้รับบริจาคเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องที่ 2 จากรัฐบาลประเทศไทยปีปุ่น (พ.ศ. 2531) เพื่อโกรงการการศึกษาความพิการแต่กำเนิด โดยเฉพาะการศึกษาใน

แนวลึกเรื่อง Frontoethmoidal meningoencephalocele มีการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่รังสีแพทย์ทั่วประเทศเรื่อง “Abdominal imaging in general practice โดยคณาจารย์ทุกคนในสาขาวังสีวิทยานิจฉัย (พ.ศ. 2531) มีการขยายงาน” เพื่อการวินิจฉัยมะเร็งในเต้านม หลังจากการติดตั้งเครื่อง Mammogram การติดตั้งเครื่องเอกซเรย์ฟัน Panoramic และเครื่อง Cephalometry เป็นเครื่องแรก (พ.ศ. 2532) ที่ตีก ภปร. ทำให้มีการพัฒนาความรู้ทางด้านโรคฟัน และโรคบริเวณขากรรไกร ล่าง เพื่อประโยชน์ของศัลยแพทย์ตอกแต่งและทันตแพทย์ ในการศึกษาบริการและวิจัยร่วมกัน นอกจากนี้ยังเป็นครั้งแรกที่มีการใช้ผู้ช่วยชาญจากประเทศญี่ปุ่น Dr.Naobumi Yashiro มาสาธิตการทำ Transarterial embolization ในผู้ป่วยมะเร็งในตับ (พ.ศ. 2532)

6. พ.ศ. 2533-ปัจจุบัน ศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิตยา สุวรรณเวลา เป็นหัวหน้าภาควิชา มีการพัฒนาความรู้และประสิทธิภาพในการตรวจทางหลอดเลือด และรังสีร่วมรักษา (Angiography & Interventional Radiology) โดยมีการติดตั้งเครื่อง Digital Subtraction Angiography (DSA) (พ.ศ. 2535) และเครื่อง Color Doppler Ultrasound (พ.ศ. 2536)

ได้ติดตั้งเครื่องตรวจด้วยคลื่นสะท้อนในสนามแม่เหล็ก MRI ซึ่งมีกำลังสนามแม่เหล็ก สูง 1.5 Tesla เป็นเครื่องแรกในประเทศไทย (พ.ศ. 2536) ทำให้มีการพัฒนาความรู้ และเพิ่มผลงานทางด้านนี้ในทุกรอบน โดย เฉพาะทางระบบประสาท กระดูกและข้อ และเต้านม ตลอดทั้งมีการวิจัยทางด้านการตรวจทาง Spectroscopy โดยเฉพาะในผู้ป่วยภูมิคุ้มกันบกพร่อง (AIDS) ระยะแรกเพื่อหาวิธีพยากรณ์โรคของผู้ป่วยดังกล่าว

ในปี พ.ศ. 2540 ได้ติดตั้งเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ชนิดใหม่ซึ่งมีเทคโนโลยีสูงสุดในปัจจุบันคือเครื่อง Spiral CT scan สามารถถ่ายภาพในเวลารวดเร็วมาก ใช้ในการตรวจหลอดเลือด และสร้างภาพเป็นสามมิติใน

ระบบต่าง ๆ ของร่างกาย และมีคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถสร้างเป็นภาพสี ซึ่งเคลื่อนไหวได้ นับเป็นวิวัฒนาการใหม่ส่วนหนึ่งของภาควิชาห้องสีวิทยา

สาขาวังสีรักษา

ได้เริ่มมีการใช้รังสีเพื่อการรักษาโรคผิวหนัง เป็นครั้งคราว มาตั้งแต่ พ.ศ. 2483 โดยใช้เครื่องเอกซเรย์ Keleket ซึ่งเป็นเครื่องเอกซเรย์นิจฉัย ติดตั้ง ณ แผนกไฟฟ้าและรัตติอุมเดิมในตึกผ่าตัด

ในปี พ.ศ. 2494 ได้จัดซื้อเครื่องเอกซเรย์ (Maximar-400) สำหรับรักษาโรคมะเร็ง ซึ่งเป็นเครื่อง Deep therapy ที่ทันสมัยที่สุดในประเทศไทยขณะนั้น พร้อมกับจัดซื้อเครื่องรีเดียม เพื่อการรักษาผู้ป่วยซึ่งภายหลังได้จัดซื้อเพิ่มขึ้นอีก

ในปี พ.ศ. 2502 ได้รับบริจาคเครื่อง Cobalt - 60 Teletherapy แบบ T-Co-400-1 จากสภากาชาดโซเวียต นับเป็นเครื่องโคมอลต์เครื่องแรกในประเทศไทย ซึ่งใช้ในการเรียนการสอน และบริการผู้ป่วย ในระยะหลัง พ.ศ. 2507 ได้รับเครื่องโคมอลต์ “Theratron 80” จาก รัฐบาลแคนาดา และ พ.ศ. 2517 ได้รับพระราชทานเครื่อง โคอมอลต์ “Eldorado 78” จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ในปี พ.ศ. 2533 เริ่มมีเครื่องเร่งอนุภาค (Linear Accelerator) ซึ่งให้รังสีเอกซ์และลำอิเล็กตรอนฉายรังสีแก่ผู้ป่วย การจัดตำแหน่งฉายรังสีผู้ป่วยใช้ระบบอัตโนมัติ โดยมีคอมพิวเตอร์ควบคุม ทำให้การจัดเตรียมผู้ป่วยทำได้เร็ว และถูกต้องแม่นยำ ข้อมูลของ การฉายรังสีของผู้ป่วยทุกคนเก็บรายละเอียดไว้ในคอมพิวเตอร์มีเครื่องมือประกอบที่ช่วยในการจัดทำ เช่น ลำแสงเลเซอร์ หน้ากากที่ยืดมีอ ฯลฯ ใช้ในการฉายรังสีเทคนิคต่างๆ สามารถฉายรังสีรีบล้ำทั่วทั่ว (ร่วมกับการทำ Bonemarrow transplant) การฉายรังสีแบบหมุนรอบ หรือหมุนบางส่วน (Arc rotation) เป็นต้น นอกจากนี้มีอุปกรณ์ประกอบอื่นที่ช่วยในการฉายรังสีอีกหลายชนิด เช่น เครื่องวางแผน

การรักษา เครื่องถ่ายภาพรังสีเอกซ์ จะช่วยทำให้การฉายรังสีแก่ผู้ป่วยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อัตราการดีบูตสูงขึ้น

ในด้านการใส่แร่ (Brachytherapy) มีการพัฒนาจากเรเดียม-226 ซึ่งแพทย์ต้องเป็นผู้ใส่เข้าไปในผู้ป่วยเอง จนกระทั่งมาใช้ระบบอัตโนมัติในปี พ.ศ. 2528 คือ ใช้แรซีเซียม-137 ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าเรเดียม-226 แทน ระบบนี้แพทย์ใส่เครื่องมือในผู้ป่วย แล้วให้แร่เคลื่อนที่โดยระบบอัตโนมัติเข้าไปในผู้ป่วยเอง แพทย์และเจ้าหน้าที่ไม่ได้รับรังสีเลย การรักษาใช้เวลาเพียง 10-15 ชั่วโมง ตรวจข้ามกับระบบเรเดียมที่ใช้เวลา_r>รักษา 2-3 วัน ในปี พ.ศ. 2538 มีเครื่องมือใส่แร่อริเดียม-192 ซึ่งมีขนาดเล็กมาก ใช้รักษาได้ทุกส่วนของร่างกาย ใช้เวลา_r>รักษาสั้น 10-15 นาที ผู้ป่วยไม่ต้องอยู่ในโรงพยาบาล ระบบนี้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยคำนวณปริมาณรังสี ซึ่งสามารถจัดปริมาณรังสีในบริเวณที่แพทย์ต้องการได้

การพัฒนาเครื่องมือและเทคนิคนี้ได้รับความช่วยเหลือจากทบทวนการพัลส์งานปรมาณู (IAEA) ส่งผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และสอนเทคนิคต่างๆ ที่ถูกต้อง ทำให้ใช้ประโยชน์จากเครื่องมือได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และสามารถรักษาผู้ป่วยได้เป็นจำนวนมากอย่างต่อเนื่อง

นอกจากการให้บริการทางด้านรังสีรักษาแล้ว ยังมีการให้ยาเคมีบำบัดแก่ผู้ป่วยโรคมะเร็งด้วยเนื้องจากเดิมยังไม่มีหน่วย Medical oncology มีผู้ป่วยจำนวนมากที่ได้รับการรักษาด้วยการฉายรังสีร่วมกับการให้ยาและการรักษาได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

สำหรับอาคารสถานที่ของสาขาวิชารังสีรักษา เดิมใช้ตึก สวัสดิ์-ล้อม โอลิมปิก เครื่องรังสีแกมมาชนิดหมุนได้รอบตัว (Single photon emission computerized tomography) สำหรับการเรียนการสอน และตรวจการทำงานของอวัยวะต่างๆ และถ่ายภาพส่วนต่างๆ เช่น การถ่ายภาพกระดูกทั้งตัว สำหรับช่วยวินิจฉัยการแพร์กрайของมะเร็งไปที่กระดูกในระยะเริ่มแรก การถ่ายภาพหัวใจเพื่อดูการหดตัว (contraction) ของกล้ามเนื้อหัวใจและเลือดไปเลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจ เพื่อวินิจฉัย myocardial ischemic disease และติดตามดูผลการรักษาภายหลังผ่าตัด coronary bypass การตรวจทางระบบทางเดินอาหาร ทั้งกระเพาะอาหาร ลำไส้ใหญ่ ระบบตับ และน้ำดี นอกจากนี้ยังมีเครื่องวัดความหนาแน่นของกระดูก (bone mineral density) เพื่อวินิจฉัยโรคกระดูกบาง (osteoporosis) เครื่องมือสำหรับวัดความหนาแน่นของกระดูกคือ Dual energy x-ray absorptiometer (DEXA) การตรวจเลือดหาปริมาณน้ำยารอยด์ออร์โนน และสารบ่งชี้มะเร็ง (tumor marker) การตรวจทางระบบโลหิตวิทยาได้แก่ การหาปริมาตรเลือด พลasmatic สารการศึกษาเมตาโน

ซึ่งเป็นตึกสำหรับติดตั้งเครื่อง Linear Accelerator พร้อมอุปกรณ์ได้เปิดใช้เมื่อ พ.ศ. 2533

สาขาวิชาศาสตร์นิวเคลียร์

ได้ก่อตั้งขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2502 โดยเดิมเป็นหน่วยไอโซโทปส์ แผนกวิทยาด้วยความช่วยเหลือขององค์การพัลส์งานปรมาณูเพื่อสนับสนุนตัวเร่งรักษานาที ระยะเริ่มแรกได้จัดซื้อเครื่องมือเฉพาะที่จำเป็น และอาศัยพื้นที่ของคณะเทคนิคการแพทย์ งานเริ่มแรก เป็นงานด้านการตรวจหน้าที่ของต่อมรั้ยรอยด์ และรักษาโรคต่อมรั้ยรอยด์เป็นพิษ โรคน้ำในช่องปอด, extracellular fluid และ red blood cell survival ระยะต่อมาได้ย้ายมาอยู่ในตึกสวัสดิ์-ล้อม โอลิมปิก เครื่อง และภายหลังได้จัดสร้างตึกโอลิมปิก ในปี พ.ศ. 2517 เพื่อรองรับการขยายงาน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นทั้งทางด้านการเรียนการสอน และงานบริการ ได้มีเครื่องมือและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น

สาขาวิชาศาสตร์นิวเคลียร์ มีเครื่องมือที่ทันสมัย คือเครื่องถ่ายภาพรังสีแกมมาชนิดหมุนได้รอบตัว (Single photon emission computerized tomography) สำหรับการเรียนการสอน และตรวจการทำงานของอวัยวะต่างๆ และถ่ายภาพส่วนต่างๆ เช่น การถ่ายภาพกระดูกทั้งตัว สำหรับช่วยวินิจฉัยการแพร์กрайของมะเร็งไปที่กระดูกในระยะเริ่มแรก การถ่ายภาพหัวใจเพื่อดูการหดตัว (contraction) ของกล้ามเนื้อหัวใจและเลือดไปเลี้ยงกล้ามเนื้อหัวใจ เพื่อวินิจฉัย myocardial ischemic disease และติดตามดูผลการรักษาภายหลังผ่าตัด coronary bypass การตรวจทางระบบทางเดินอาหาร ทั้งกระเพาะอาหาร ลำไส้ใหญ่ ระบบตับ และน้ำดี นอกจากนี้ยังมีเครื่องวัดความหนาแน่นของกระดูก (bone mineral density) เพื่อวินิจฉัยโรคกระดูกบาง (osteoporosis) เครื่องมือสำหรับวัดความหนาแน่นของกระดูกคือ Dual energy x-ray absorptiometer (DEXA) การตรวจเลือดหาปริมาณน้ำยารอยด์ออร์โนน และสารบ่งชี้มะเร็ง (tumor marker) การตรวจทางระบบโลหิตวิทยาได้แก่ การหาปริมาตรเลือด พลasmatic สารการศึกษาเมตาโน

ลิสชื่มของเหล็ก และการหาอายุเม็ดเลือดแดง และเกร็ด เลือด การรักษาโรคด้วยสารกัมมันตภาพรังสีที่ใช้ปอย และได้ผลดี คือ การรักษาโรคต่อมรั้ยรอยด์เป็นพิเศษ และมะเร็งต่อมรั้ยรอยด์ ด้วยสารรังสีไอโอดีน

ในด้านการเรียนการสอน ภาควิชารังสีวิทยา ยังได้ขยายงานด้านการเรียนการสอนนิสิตแพทย์ ตามจำนวนที่เพิ่มขึ้น ได้มีการเริ่มใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และร่วมจัดทำบทเรียน CAI ตั้งแต่ระยะแรกที่คณะแพทยศาสตร์ ได้จัดตั้งหน่วยดังกล่าว

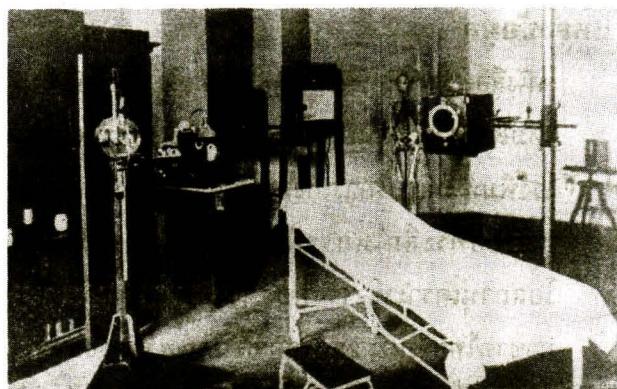
สำหรับการฝึกอบรมรังสีแพทย์และแพทย์ทั่วไป ได้เริ่มมีการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทาง อย่างไม่เป็นทาง การ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งแผนกรังสีวิทยา ต่อมาได้ให้การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขารังสีวิทยาวินิจฉัย สาขารังสีวิทยาทั่วไป สาขารังสีรักษาและสาขาเวชศาสตร์นิวเคลียร์ เพื่อการสอนบุคลบัตรของแพทย์สภามาตั้งแต่เริ่มแรกคือปี พ.ศ.2514 และได้เริ่มมีการฝึกอบรมต่อยอดสาขาประสาท รังสีวิทยาวินิจฉัย (Neuroradiology) และรังสีร่วมรักษา (Interventional Radiology) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2538

นอกจากนี้ยังได้ให้การฝึกอบรมโดยการจัดการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมทางวิชาการ ทั้งระดับ ในประเทศและต่างประเทศ

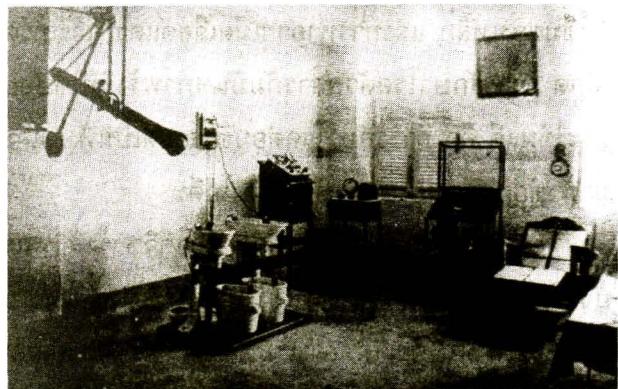
สำหรับวิชาการทางด้านรังสีเทคนิค ได้จัดตั้ง โรงเรียนรังสีเทคนิค โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์สภากาชาดไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 โดยเปิดสอนทางด้านนี้เพื่อ ผลิตบุคลากรเข้าปฏิบัติงานในกระทรวงสาธารณสุข และ ที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ

แหล่งข้อมูล

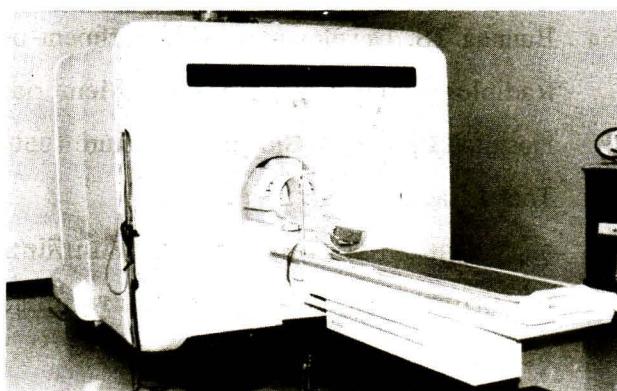
- หนังสือ “สภากาชาดสยาม” พ.ศ.2462 จัดพิมพ์ ใหม่โดยสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2534 โรงพิมพ์ กองบริการ กรมสมิยนตรา
- หนังสือที่ระลึกในการพิธีเปิดตึก สวสตี-ล้อม โอลสถานุเคราะห์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2506
- หนังสือที่ระลึกในการพิธีเปิดตึก และเปิดใช้เครื่อง โอบอลต์ซึ่งรัฐบาลแคนาดาได้บริจาคให้โรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย วันพุธที่ 19 สิงหาคม พ.ศ.2508
- Bunnag TS. Development of Department of Radiology of Chulalongkorn Memorial Hospital: Binbakaya Bidyabhed Lecture 1969. Thai J Radiol 1969;7:1-19
- จุลสารสมาคมศิษย์เก่าแพทย์จุฬาลงกรณ์ฉบับพิเศษ ฉลองครบรอบ 80 ปี ศาสตราจารย์ แพทย์หญิง คุณตัวนัน สุรุวงศ์ บุนนาค พ.ศ.2531
- ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงคุณตัวนัน สุรุวงศ์ บุนนาค
- ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงพิศมัย อร่วมครร
- รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ศิลวัต อรรถจินดา
- รองศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญเที่ยง ศิติสาร
- ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงมาศุ่มกรอง ปोษะจินดา
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงสุรีย์ วิจิตราวน
- รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงวชรี บัวชุม

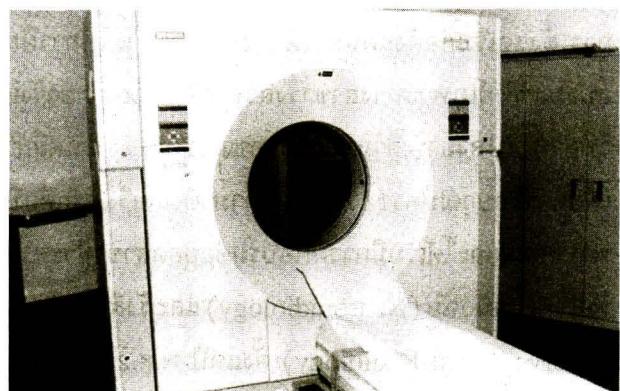
ภาพที่ 1. ห้องແສງຮອນເກັນດີ ມີເຄື່ອງເອກະເຮົຍເນື້ອເປີດໂຮງພຍານາລຸພາລົງກຣົນ ພ.ສ.2457

ภาพที่ 2. ຫ້ອງແສງຮັນມີ ເນື້ອເປີດໂຮງພຍານາລຸພາລົງກຣົນ ພ.ສ. 2457

ภาพที่ 3. ເຄື່ອງຕຽບຈຳວ່າຄືນສະຫຼອນໃນສາມາແມ່ເໜັກ (Magnetic Resonance Imaging ອີ່ມ ມຣີ) ຕິດຕັ້ງໃນປີ ພ.ສ.2536

ภาพที่ 4. ເຄື່ອງເອກະເຮົຍຄົມພິວເຕົວຮັນດີໃໝ່ ແກໂນໄລຢີສູງສຸດ (Spiral CT scan) ຕິດຕັ້ງໃນປີ ພ.ສ. 2540

เรื่อง นิตยา สุวรรณเวลา
สมใจ หวังศุภชาติ

หมายเหตุ

ຈຸ່າລາງກຣົນເວົ້າສາຍືດີຕ້ອນຮັບທກຄວາມເພື່ອຕື່ມິພໃນຄອລັນປີເຕີຍ “ປຸ່ມແພຍົງລຸພາ 50 ປີ” ທີ່ຈະມີຢູ່ຄລອດຮະບະເວລາໃນວາງສາງຈຸ່າລາງກຣົນເວົ້າສາຍ ປະຈຳປີ 2539 ແລະ 2540 ໂດຍຈະຂອດເຖິງເປົ້າໂກສອນດີໃນກິຈການຮ່ວມເລີມຈລອງ 50 ປີ ແຫ່ງການກ່ອດຕັ້ງຄະແພທຍຄາສົກ ຈຸ່າລາງກຣົນທາງຍາລັຍ ອົ່ນໆຂໍ້ເທິງໃນທກຄວາມທາກທ່ານຜູ້ອ່ານ່າມໄດ້ເຫັນວ່າຄາດເຄລື່ອນ ຂອຄວາມກຽດໝາແຈ້ງມາຍັງບຣະນາທິການ ເພື່ອຈະໄດ້ຕຽບສອນແລະເກັນໄວເປັນຫຼັກຮຽນຍ້າງອີງຕ່ອນໄປໃນອານາຄົດ